د) تعدد مطلوب بودن ماهیت نازله و ماهیت فاضله؛ استفاده جزء مستحب از تعدد مطلوب

> **و دعوى : أنه لا يقوى على الحكومة على تلك الأدلة التي هي كالصريحة في الجزئية والشرطية على اختلاف ألسنتها. مدفوعة : إذ هو لا ينفي الجزئية والشرطية مطلقا ، وإنما ينفيها بالنسبة الى بعض مراتب الصلاة ، كما في سائر موارد تعدد المطلوب. ومقتضى الجمع ـ بينه وبين أدلة الجزئية ـ هو الالتزام بأن الصلاة ذات مرتبتين مثلا : إحداهما : كاملة متقومة بالشيء المعين ، ويكون جزءا لها. وأخرى : ناقصة غير متقومة به ، فاذا فات الشيء المعين فاتت المرتبة الكاملة وفاتت مصلحتها أيضا ، وبقيت الناقصة وحصلت مصلحتها على نحو لا يمكن التدارك.[1]**

«و دعوى : أنه لا يقوى على الحكومة على تلك الأدلة التي هي كالصريحة في الجزئية والشرطية على اختلاف ألسنتها»؛ این ادله نمی‌توانند جزئیت و شرطیت را بردارد. آقای حکیم می‌فرمایند چرا نمی‌توانند بردارد؟

«مدفوعة: إذ هو لا ينفي الجزئية والشرطية مطلقاً»؛ دلیلی که می‌گوید وقتی سهو کردی، نمازت درست است، نمی‌گوید سوره جزء نیست. این را نمی‌گوید، بلکه می‌گوید: **«وإنما ينفيها بالنسبة الى بعض مراتب الصلاة »؛** می‌گوید سوره جزء جمیع مراتب نیست. مرتبه بسیطه نیست. سوره در مرتبه فاضله هست، در مرتبه نازله، سوره جزئیت ندارد.

> **39:50**

«كما في سائر موارد تعدد المطلوب»؛ سائر موارد تعدد مطلوب همینطور است. تعدد مطلوب یعنی دو چیز می‌خواهد؛ یکی اصل نماز را می‌خواهد که اصل ماهیت است. یکی دیگر نماز با مرتبه فاضله وجوبی است که سوره هم داشته باشد. حالا اگر سهو کردی، تعدد مطلوب بود، یک مطلوب

من، سوره بود و فاضله بود به‌خاطر عذر رفت. تدارک هم که ممکن نیست. اما مطلوب دیگر من هست.

شاگرد: برای استحباب هم می‌توانیم همین را بگوییم.

استاد: احسنت. اگر شما می‌گویید تعدد مطلوب است یعنی ماهیت با فرد متحد نشده؛ محل تعدد مطلوب کجا است؟ محل آن‌که فرد نیست. محل آن، طبیعت است.

شاگرد: تنظر مرتبه و شأن.

استاد: بله، تعدد مطلوب همه اینها را به‌خوبی بیان می‌کند. وقتی مطلوب ما شئونات دارد؛ تعدد مطلوب می‌تواند طولی شود.

شاگرد۲: در ذهن ایشان چون وجوب و استحباب را متبایین می‌بینند، می‌گویند اگر تشکیکی هم هست باید در مرتبه وجود باشد.

---

[1] همان ۳۸۵

بازبینی #1
ایجاد شده 3 مه 2026 13:25:31 توسط ... .
به روزرسانی شده 3 مه 2026 13:27:51 توسط ... .